

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

19. december 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – retligt samarbejde i civile sager – europæisk betalingspåkravsprocedure – forordning (EF) nr. 1896/2006 – indgivelse af supplerende dokumenter til støtte for kravet – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – direktiv 93/13/EØF – kontrol, der skal foretages af den ret, for hvilken en anmodning om et europæisk betalingspåkrav er blevet indgivet«

I de forenede sager C-453/18 og C-494/18,

angående anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Juzgado de Primera Instancia n° 11 de Vigo (retten i første instans nr. 11 i Vigo, Spanien) og af Juzgado de Primera Instancia n° 20 de Barcelona (retten i første instans nr. 20 i Barcelona, Spanien) ved afgørelse af 28. juni 2018 og af 17. juli 2018, indgået til Domstolen den 11. og den 27. juli 2018, i sagerne

Bondora AS

mod

Carlos V. C. (sag C-453/18),

XY (sag C-494/18),

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J.-C. Bonichot, og dommerne M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (refererende dommer) og N. Jääskinen,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den spanske regering ved M. García-Valdecasas Dorrego, som befuldmægtiget,
- den lettiske regering ved I. Kucina og V. Soņeca, som befuldmægtigede,
- den ungarske regering ved M. Fehér og Z. Wagner, som befuldmægtigede,

* Processprog: spansk.

- Europa-Parlamentet ved S. Alonso de León og T. Lukácsi, som befuldmægtigede,
 - Rådet for Den Europæiske Union ved J. Monteiro, S. Petrova Cerchia og H. Marcos Fraile, som befuldmægtigede,
 - Europa-Kommissionen ved J. Baquero Cruz, N. Ruiz García og M. Heller, som befuldmægtigede,
- og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 31. oktober 2019, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vedrører såvel fortolkningen af artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT 1993, L 95, s. 29), artikel 7, stk. 2, litra d) og e), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006 af 12. december 2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure (EUT 2006, L 399, s. 1) samt artikel 38 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«) som gyldigheden af forordning nr. 1896/2006.
- 2 Disse anmodninger er blevet indgivet i forbindelse med to europæiske betalingspåkravsprocedurer mellem på den ene side Bondora AS og på den anden side Carlos V. C. og XY vedrørende førstnævntes inddrivelse af fordringer, der hidrører fra låneaftaler.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 93/13

- 3 Artikel 1 i direktiv 93/13 bestemmer:
 - »1. Formålet med dette direktiv er indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem erhvervsdrivende og forbrugere.
 - 2. Kontraktvilkår, som afspejler love eller bindende administrative bestemmelser samt bestemmelser eller principper i internationale konventioner, som medlemsstaterne eller Fællesskabet er part i, bl.a. på transportområdet, er ikke underlagt dette direktivs bestemmelser.«
- 4 Direktivets artikel 3, stk. 1, har følgende ordlyd:
 - »Et kontraktvilkår, der ikke har været genstand for individuel forhandling, anses for urimeligt, hvis det til trods for kravene om god tro bevirker en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser ifølge aftalen til skade for forbrugeren.«
- 5 Direktivets artikel 6 fastsætter:
 - »1. Medlemsstaterne fastsætter, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren, og at aftalen forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige kontraktvilkår.

[...]«

6 Direktivets artikel 7 bestemmer:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.

2. De i stk. 1 nævnte midler skal omfatte bestemmelser, i henhold til hvilke personer eller organisationer, der ifølge national lov har en legitim interesse i at beskytte forbrugerne, efter national ret kan indbringe en sag for retsmyndighederne eller de kompetente administrative myndigheder, for at disse kan afgøre, om kontraktvilkår, der er udarbejdet med henblik på generel anvendelse, er af urimelig karakter, og anvende egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af sådanne kontraktvilkår til ophør.

[...]«

Forordning nr. 1896/2006

7 9., 13., 14. og 29. betragtning til forordning nr. 1896/2006 har følgende ordlyd:

»(9) Denne forordning har til formål at forenkle og fremskynde grænseoverskridende sager om ubestridte pengekrav og nedbringe sagsomkostningerne ved at indføre en europæisk betalingspåkravsprocedure og at muliggøre fri bevægelighed for europæiske betalingspåkrav overalt i medlemsstaterne ved at fastsætte mindstestandarder, hvis overholdelse overflødig gør en mellemliggende procedure i fuldbyrdesstaten forud for anerkendelsen og fuldbyrdelsen.

[...]

(13) I anmodningen om et europæisk betalingspåkrav bør fordringshaveren være forpligtet til at give oplysninger, der på fyldestgørende vis klart identificerer og støtter kravet, så skyldneren på et velinformeret grundlag kan vælge, om han vil gøre indsigelse mod kravet eller vil lade det være ubestridt.

(14) I den forbindelse bør det være obligatorisk for fordringshaveren at anføre en beskrivelse af de bevisligheder, hvorpå kravet støttes. I dette øjemed bør anmodningsformularen indeholde så udtømmende en liste som muligt over de former for bevisligheder, der normalt fremlægges til støtte for pengekrav.

[...]

(29) Målet for denne forordning, nemlig at indføre en ensartet hurtig og effektiv mekanisme for inddrivelse af ubestridte pengekrav overalt i Den Europæiske Union, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af forordningens omfang og virkninger bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.«

8 Forordningens artikel 1, litra a), fastsætter:

»Denne forordning har til formål:

a) at forenkle og fremskynde grænseoverskridende sager om ubestridte pengekrav og nedbringe sagsomkostningerne ved at indføre en europæisk betalingspåkravsprocedure.«

9 Artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1896/2006 bestemmer:

»Denne forordning finder anvendelse på det civil- og handelsretlige område i grænseoverskridende sager, uanset domsmyndighedens art. [...]«

10 Forordningens artikel 3, stk. 1, er sålydende:

»I denne forordning forstås ved »grænseoverskridende sag« en sag, hvori mindst en af parterne har bopæl eller sædvanligt opholdssted i en anden medlemsstat end den, hvor den ret, som har fået forelagt en anmodning, er beliggende.«

11 Forordningens artikel 5 fastsætter:

»I denne forordning forstås ved:

[...]

3) »ret«: alle myndigheder i en medlemsstat med kompetence for så vidt angår europæiske betalingspåkrav og andre dermed beslægtede spørgsmål

4) »den udstedende ret«: den ret, der udsteder et europæisk betalingspåkrav.«

12 Forordningens artikel 7 bestemmer:

»1. En anmodning om et europæisk betalingspåkrav indgives ved anvendelse af formular A i bilag I.

2. I anmodningen anføres:

a) navn og adresse på parterne og, hvis det er relevant, deres repræsentanter samt på den ret, som anmodningen indgives til

b) kravets størrelse, herunder hovedkravet og i givet fald renter, konventionalbod og omkostninger

c) såfremt der kræves renter, rentesatsen og det tidsrum, for hvilket renterne kræves, medmindre en lovbestemt rente automatisk tilføjes hovedstolen efter loven i udstedelsesstaten

d) den retlige interesse, herunder en beskrivelse af de forhold, der påberåbes som grundlag for kravet og, hvis det er relevant, de krævede renter

e) en beskrivelse af de bevisligheder, hvorpå kravet støttes

f) kompetencegrundlaget

g) sagens grænseoverskridende karakter som omhandlet i artikel 3.

[...]«

13 Artikel 8 i forordning nr. 1896/2006 er affattet således:

»Den ret, som har fået forelagt en anmodning om et europæisk betalingspåkrav, undersøger hurtigst muligt og på grundlag af oplysningerne i anmodningsformularen, om betingelserne i artikel 2, 3, 4, 6 og 7 er opfyldt, og om kravet forekommer begrundet. Denne undersøgelse kan have form af en elektronisk procedure.«

14 Forordningens artikel 9 fastsætter:

»1. Hvis betingelserne i artikel 7 ikke er opfyldt, giver retten, medmindre kravet er klart ubegrundet eller anmodningen uantagelig, fordringshaveren lejlighed til at komplettere eller berigtige anmodningen. Retten anvender formular B i bilag II.

2. Når retten anmoder fordringshaveren om at komplettere eller berigtige anmodningen, fastsætter den en frist, som den anser for passende under de givne omstændigheder. Retten kan efter eget skøn forlænge denne frist.«

15 Forordningens artikel 12 med overskriften »Udstedelse af et europæisk betalingspåkrav« bestemmer:

»1. Hvis de i artikel 8 omhandlede betingelser er opfyldt, udsteder retten hurtigst muligt, normalt senest tredive dage efter anmodningens indgivelse, et europæisk betalingspåkrav ved anvendelse af formular E i bilag V.

Ved beregningen af de tredive dage ses der bort fra den tid, det tager fordringshaveren at komplettere, berigtige eller ændre anmodningen.

2. Det europæiske betalingspåkrav skal ved udstedelsen ledsages af en kopi af anmodningsformularen. Det skal ikke indeholde de oplysninger, som fordringshaveren har angivet i tillæg 1 og 2 til formular A.

3. I det europæiske betalingspåkrav gøres skyldneren opmærksom på, at han har valget mellem:

a) at betale fordringshaveren det beløb, som er anført i betalingspåkravet,

eller

b) at modsætte sig betalingspåkravet ved at indgive en indsigelse til den udstedende ret, som skal sendes senest tredive dage efter, at betalingspåkravet er blevet forkyndt for ham.

4. I det europæiske betalingspåkrav informeres skyldneren om:

a) at påkravet er udstedt alene på grundlag af fordringshaverens oplysninger, som ikke er blevet prøvet af retten

b) at påkravet bliver eksigibelt, medmindre der er indgivet en indsigelse til retten i overensstemmelse med artikel 16

c) at sagen, såfremt der indgives en indsigelse, fortsætter ved de kompetente retter i udstedelsesstaten efter de almindelige civile retsplejeregler, medmindre fordringshaveren udtrykkeligt har anmodet om, at sagen i så fald hæves.

5. Retten påser, at det europæiske betalingspåkrav forkyndes for skyldneren i overensstemmelse med national lov på en måde, der opfylder de mindstestandarder, der er fastsat i artikel 13, 14 og 15.«

16 Forordningens artikel 16 har følgende ordlyd:

»1. Skyldneren kan indgive en indsigelse mod det europæiske betalingspåkrav over for den udstedende ret ved anvendelse af formular F i bilag VI, som fremsendes til ham sammen med det europæiske betalingspåkrav.

2. Indsigelsen sendes senest tredive dage efter, at betalingspåkravet er blevet forkyndt for skyldneren.

3. Skyldneren angiver i indsigelsen, at han bestrider kravet, men er ikke forpligtet til at angive grundene hertil.

[...]«

17 Ifølge punkt 11 i formular A, der er indeholdt i bilag I til forordning nr. 1896/2006, kan der om nødvendigt indgives yderligere erklæringer og supplerende oplysninger.

Spansk ret

18 I den 23. afsluttende bestemmelse i Ley 1/2000, de Enjuiciamiento civil (lov 1/2000 om civil retspleje) af 7. januar 2000 (BOE n° 7 af 8.1.2000, s. 575) (herefter »retsplejeloven«), hvorved der er blevet indført foranstaltninger til gennemførelsen i Spanien af forordning nr. 1896/2006, har stk. 2 og 11 følgende ordlyd:

»2. En anmodning om et europæisk betalingspåkrav indgives ved anvendelse af formular A i bilag I til forordning nr. 1896/2006, uden at det er nødvendigt at fremlægge nogen form for dokumentation, idet en sådan i givet fald afvises.

[...]

11. Processuelle spørgsmål i forbindelse med udstedelsen af et europæisk betalingspåkrav, som ikke er behandlet i forordning nr. 1896/2006, afgøres efter bestemmelserne i [retsplejeloven] vedrørende betalingspåkravsproceduren.«

19 Retsplejelovens artikel 815, stk. 4, bestemmer:

»Såfremt kravet om betaling af fordringen er støttet på en kontrakt mellem en erhvervsdrivende eller en virksomhed og en forbruger eller en bruger, underretter Letrado de la Administración de Justicia [(justitssekretæren)] dommeren forud for udstedelsen af betalingspåkravet, således at denne kan tage stilling til, om et eller flere af de kontraktvilkår, der ligger til grund for anmodningen, eller som har haft betydning for fastsættelsen af det opkrævede beløb, er urimelige.

Dommeren undersøger af egen drift, om et eller flere af de kontraktvilkår, der ligger til grund for anmodningen, eller som har haft betydning for fastsættelsen af det opkrævede beløb, kan anses for urimelige. Såfremt dommeren fastslår, at et kontraktvilkår kan anses for urimeligt, høres parterne inden for en frist på fem dage. Efter denne høring træffer retten afgørelse ved kendelse inden for en frist på fem dage efter høringens afslutning. Det er ikke et krav, at der deltager en advokat eller en rettergangsfuldmægtig ved en sådan høring.

Hvis et eller flere kontraktvilkår anses for urimelige, er den kendelse, der afsiges, afgørende for konsekvenserne af denne kvalifikation og kan enten fastslå, at påstanden forkastes, eller at proceduren kan fortsættes med undtagelse af de vilkår, der blev anset for urimelige.

Såfremt retten ikke finder, at der foreligger urimelige kontraktvilkår, fastslår den dette, hvorefter justitssekretæren udsteder betalingspåkrav over for skyldneren i overensstemmelse med stk. 1.

Den afsagte kendelse kan i alle tilfælde gøres til genstand for direkte appel«.

Twisterne i hovedsagerne og de præjudicielle spørgsmål

Sag C-453/18

- 20 Bondora indgik en låneaftale på 755,27 EUR med en forbruger, V. C. Den 21. marts 2018 indgav dette selskab en anmodning til den forelæggende ret om et europæisk betalingspåkrav mod V. C.
- 21 Idet den forelæggende ret var af den opfattelse, at kravet havde sit grundlag i en låneaftale mellem en erhvervsdrivende og en forbruger i overensstemmelse med retsplejelovens artikel 815, stk. 4, anmodede den Bondora om at fremlægge de dokumenter til støtte for kravet, som svarede til de i punkt 10 i formular A opregnede bevismidler, dvs. låneaftalen og fastsættelsen af kravets størrelse, med henblik på at være i stand til at efterprøve den eventuelle urimelige karakter af kontraktvilkårene i denne aftale.
- 22 Bondora afviste at fremlægge de nævnte dokumenter, idet selskabet dels gjorde gældende, at det i henhold til retsplejelovens 23. afsluttende bestemmelse, stk. 2, ikke er nødvendigt at fremlægge dokumenter til støtte for et krav, når der er tale om en anmodning om et europæisk betalingspåkrav, dels, at artikel 8 og 12 i forordning nr. 1896/2006 ikke indeholder nogen henvisninger om fremlæggelse af dokumenter med henblik på udstedelse af et europæisk betalingspåkrav.
- 23 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at en fortolkning af lovgivningen som den, der er omhandlet i den foregående præmis, kan give anledning til vanskeligheder i den situation, hvor den fordring, som kræves betalt, er baseret på en aftale indgået med en forbruger. Det långivende selskab skal nemlig ikke som bilag til anmodningen om et europæisk betalingspåkrav vedlægge de dokumenter, som er nødvendige for i overensstemmelse med retsplejelovens artikel 815, stk. 4, at foretage en bedømmelse af, om det vilkår, der ligger til grund for anmodningen, eller som har haft betydning for fastsættelsen af det opkrævede beløb, eventuelt er urimeligt. Den forelæggende ret har anført, at Domstolens praksis vedrørende direktiv 93/13 og navnlig dom af 14. juni 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), og af 21. april 2016, Radlinger og Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283), er blevet gennemført i spansk ret ved retsplejelovens artikel 815, stk. 4 – i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder – for at de spanske retter af egen drift kan efterprøve, om de kontraktvilkår, der følger af lånene, som hævdet er urimelige.
- 24 På denne baggrund har Juzgado de Primera Instancia n° 11 de Vigo (retten i første instans nr. 11 i Vigo, Spanien) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 7, stk. 1, i [direktiv 93/13] og den retspraksis, hvorved direktivet er blevet fortolket, fortolkes således, at den nævnte bestemmelse [...] er til hinder for en national forskrift som den 23. afsluttende bestemmelse [i retsplejeloven], hvorefter det i forbindelse med en anmodning om et europæisk betalingspåkrav ikke er nødvendigt at fremlægge dokumentation, og at en sådan i givet fald vil blive afvist?
- 2) Skal artikel 7, stk. 2, litra e), i [forordning nr. 1896/2006] fortolkes således, at bestemmelsen ikke er til hinder for, at det långivende selskab kan pålægges [af retten] at fremlægge den dokumentation, hvorpå det støtter sit krav, der udspringer af et forbrugslån, hvorom der er indgået aftale mellem en erhvervsdrivende og en forbruger, såfremt retten finder det tvingende nødvendigt at foretage en

undersøgelse af dokumentet for at kunne fastslå, om den indgåede aftale mellem parterne indeholder urimelige kontraktvilkår, og derigennem opfylde bestemmelserne i [direktiv 93/13] og den retspraksis, hvorved direktivet er blevet fortolket?»

Sag C-494/18

- 25 Bondora indgik en låneaftale på 1 818,66 EUR med XY. Den 17. maj 2018 indgav Bondora en anmodning om et europæisk betalingspåkrav mod sidstnævnte til den forelæggende ret.
- 26 I formular A, der er indeholdt i bilag I til forordning nr. 1896/2006, oplyste Bondora, at XY var en forbruger, og at selskabet var i besiddelse af den låneaftale, som lå til grund for den nævnte anmodning og fastsættelsen af kravets størrelse.
- 27 Så snart den forelæggende ret havde fastslået, at en af parterne i tvisten havde status af forbruger, anmodede den Bondora om at udfylde punkt 11 i nævnte formular A med overskriften »Yderligere erklæringer og supplerende oplysninger« og om at præcisere det pågældende kravs opgørelse og angive de vilkår i aftalen, som påberåbtes som grundlag for kravet.
- 28 Bondora afslog at levere de nævnte oplysninger, idet selskabet anførte, at det i henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1896/2006 ikke var forpligtet til at fremlægge yderligere beviseligheder til støtte for kravet. I overensstemmelse med retsplejelovens 23. afsluttende bestemmelse, stk. 2, er det nemlig i tilfælde af en anmodning om et europæisk betalingspåkrav ikke nødvendigt at fremlægge dokumenter til støtte for dette krav. Selskabet har endvidere gjort gældende, at andre retter allerede har taget sådanne anmodninger om betalingspåkrav til følge uden at anmode det om at opfylde yderligere krav.
- 29 Den forelæggende ret ønsker oplysninger om fortolkningen af forordning nr. 1896/2006 i lyset af forbrugerbeskyttelsen og Domstolens praksis. Ifølge den forelæggende ret kan et europæisk betalingspåkrav, som bliver udstedt, uden at der af egen drift foretages en kontrol med, om der eventuelt foreligger urimelige vilkår, være i strid med det krav om forbrugerbeskyttelse, som er fastsat i chartrets artikel 38, sammenholdt med artikel 6, stk. 1, TEU.
- 30 Efter den nævnte rets opfattelse er chartrets artikel 38, artikel 6, stk. 1, TEU samt artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 desuden ikke til hinder for en national bestemmelse, såsom retsplejelovens 23. afsluttende bestemmelse, stk. 2, for så vidt som den giver retten mulighed for at få kendskab til indholdet af tillægsvilkårene i den pågældende aftale med henblik på at kunne foretage en prøvelse af egen drift af de urimelige vilkår.
- 31 Den nævnte ret er derimod af den opfattelse, at såfremt fortolkningen af forordning nr. 1896/2006 tillod, at der ikke kunne anmodes om nogen yderligere præcisering med henblik på at efterprøve, om der er blevet anvendt urimelige vilkår, ville den nævnte forordning være ugyldig, eftersom den ville være i strid med artikel 6, stk. 1, TEU og chartrets artikel 38.
- 32 På denne baggrund har Juzgado de Primera Instancia n° 20 de Barcelona (retten i første instans nr. 20 i Barcelona, Spanien) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Er [chartrets] artikel 38, artikel 6, stk. 1, [TEU] samt artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 til hinder for en national retsregel som retsplejelovens 23. afsluttende bestemmelse, stk. [2], som ikke gør det muligt at fremlægge eller kræve en kontrakt eller en opgørelse af gælden fremlagt i forbindelse med en fordring, hvor sagsøgte er forbruger, og der er indicier på, at der rejses krav om beløb, der er baseret på urimelige kontraktvilkår?

- 2) Er det foreneligt med artikel 7, stk. 2, litra d), i forordning nr. 1896/2006, hvorved der indføres en europæisk betalingspåkravsprocedure, at anmode en sagsøger om, at denne i forbindelse med en fordring mod en forbruger i punkt 11 i formular A [i bilag I til forordning nr. 1896/2006] specificerer opgørelsen af det skyldige beløb, der rejses krav om? Er det ligeledes foreneligt med den nævnte bestemmelse at kræve, at indholdet af de kontraktvilkår, der ud over kontraktens hovedformål ligger til grund for fordringen mod forbrugeren, skal anføres i samme punkt 11 med henblik på at vurdere, om de er urimelige?
- 3) Såfremt [det andet spørgsmål] besvares benægtende, anmodes Domstolen om at oplyse, om det i den nuværende affattelse af forordning nr. 1896/2006 er muligt ex officio at efterprøve, om der i en forbrugerkontrakt er anvendt urimelige vilkår, inden det europæiske betalingspåkrav udstedes, og på grundlag af hvilken bestemmelse denne efterprøvelse [i givet fald] kan foretages?
- 4) Såfremt det ikke i den nuværende affattelse af forordning nr. 1896/2006 er muligt ex officio at efterprøve, om der foreligger urimelige kontraktvilkår, inden det europæiske betalingspåkrav udstedes, anmodes Domstolen om at tage stilling til, hvorvidt den nævnte forordning er gyldig, eller om den er i strid med chartrets artikel 38 og artikel 6, stk. 1, [TEU]?«

Retsforhandlingerne for Domstolen

- 33 Ved afgørelse fra Domstolens præsident af 6. september 2018 og afgørelse fra Domstolen af 18. juni 2019 blev sag C-453/18 og sag C-494/18 forenet.

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første og det andet spørgsmål i sag C-453/18 og i sag C-494/18 samt det tredje spørgsmål i sag C-494/18

- 34 Med det første og det andet spørgsmål i sag C-453/18 og i sag C-494/18 samt det tredje spørgsmål i sag C-494/18 ønsker de forelæggende retter nærmere bestemt oplyst, om artikel 7, stk. 2, litra d) og e), i forordning nr. 1896/2006 samt artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, som fortolket af Domstolen og sammenholdt med chartrets artikel 38, skal fortolkes således, at bestemmelserne gør det muligt for en »ret« i den nævnte forordnings forstand, ved hvilken der verserer en europæisk betalingspåkravsprocedure, at anmode fordringshaveren om supplerende oplysninger vedrørende de kontraktvilkår, som er blevet påberåbt til støtte for den pågældende fordring, med henblik på af egen drift at foretage en kontrol af, om disse kontraktvilkår eventuelt er urimelige, og følgelig således, at de er til hinder for en national lovgivning, hvorefter supplerende dokumenter, der indgives i dette øjemed, skal afvises.
- 35 Indledningsvis skal det bemærkes, at forordning nr. 1896/2006 i medfør af dennes artikel 2, stk. 1, finder anvendelse i grænseoverskridende sager. Det fremgår af forordningens artikel 3, stk. 1, at en sag er grænseoverskridende, når mindst en af parterne har bopæl eller sædvanligt opholdssted i en anden medlemsstat end den, hvor den ret, som har fået forelagt en anmodning, er beliggende. I det foreliggende tilfælde, og med forbehold af den kontrol, som det tilkommer de forelæggende retter at foretage, fremgår det af de for Domstolen fremlagte sagsakter, at Bondora er et selskab, hvis vedtægtsmæssige hjemsted er beliggende i Estland. Forordning nr. 1896/2006 finder derfor anvendelse.
- 36 Det skal for det første bemærkes, at forordning nr. 1896/2006, således som det fremgår af dennes artikel 1, sammenholdt med 9. og 29. betragtning hertil, har til formål at forenkle og fremskynde grænseoverskridende sager om ubestridte pengekrav og nedbringe omkostningerne ved at indføre en europæisk betalingspåkravsprocedure.

- 37 Det er netop med henblik på at sikre formålet om hurtig behandling og ensartethed i den nævnte procedure, at anmodningen om et påkrav er blevet indført ved hjælp af formular A i bilag I til forordning nr. 1896/2006, i overensstemmelse med forordningens artikel 7, hvis stk. 2 opregner de oplysninger, som anmodningen skal indeholde. Særligt fastsætter artikel 7, stk. 2, litra d) og e), i forordning nr. 1896/2006, at der i anmodningen om et påkrav skal anføres den retlige interesse, herunder en beskrivelse af de forhold, der påberåbes som grundlag for kravet, og, hvis det er relevant, de krævede renter, samt en beskrivelse af de bevisligheder, hvorpå kravet støttes.
- 38 I medfør af den nævnte forordnings artikel 8 undersøger den ret, som har fået forelagt en anmodning om et påkrav, hurtigst muligt og på grundlag af oplysningerne i nævnte formular A, om betingelserne i bl.a. artikel 7 i forordning nr. 1896/2006 er opfyldt, og om kravet forekommer begrundet. Er dette tilfældet, udsteder retten et europæisk betalingspåkrav i overensstemmelse med forordningens artikel 12. Hvis betingelserne i nævnte artikel 7 ikke er opfyldt, skal retten i henhold til artikel 9, stk. 1, i forordning nr. 1896/2006 give fordringshaveren lejlighed til at komplettere eller berigtige anmodningen ved at anvende formular B i bilag II.
- 39 For det andet skal det fastslås, om den ret, som har fået forelagt den nævnte anmodning om et påkrav, inden for rammerne af en sådan europæisk betalingspåkravsprocedure er underlagt de krav, der er fastsat i artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, som fortolket af Domstolen og sammenholdt med chartrets artikel 38.
- 40 I denne henseende skal det for det første bemærkes, at den ved direktiv 93/13 indførte beskyttelsesordning hviler på den betragtning, at forbrugeren befinder sig i en svagere stilling end den erhvervsdrivende såvel hvad angår forhandlingsstyrke som informationsniveau, og at forbrugeren som følge heraf tiltræder betingelser, som på forhånd er udarbejdet af den erhvervsdrivende, uden at forbrugeren kan øve nogen indflydelse på disses indhold (dom af 27.2.2014, Pohotovost', C-470/12, EU:C:2014:101, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis). Desuden bestemmer chartrets artikel 38, at der skal sikres et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i Unionens politikker. Dette påbud er gyldigt for gennemførelsen af direktiv 93/13 (dom af 27.2.2014, Pohotovost', C-470/12, EU:C:2014:101, præmis 52).
- 41 For det andet fremgår det af artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13, at medlemsstaterne fastsætter, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren.
- 42 Det skal for det tredje bemærkes, at på grund af arten og betydningen af den offentlige interesse, som den beskyttelse, der er sikret forbrugere, hviler på, pålægger direktiv 93/13, således som det fremgår af direktivets artikel 7, stk. 1, sammenholdt med 24. betragtning hertil, medlemsstaterne at fastsætte egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør (dom af 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, præmis 40 og den deri nævnte retspraksis).
- 43 Det fremgår nemlig af Domstolens faste praksis, at den nationale ret af egen drift skal efterprøve, om et kontraktvilkår, der henhører under anvendelsesområdet for direktiv 93/13, er urimeligt, og derved afhjælpe den manglende ligevægt mellem forbrugeren og den erhvervsdrivende, forudsat at retten råder over de oplysninger vedrørende de retlige eller faktiske omstændigheder, som denne prøvelse kræver (dom af 4.6.2009, Pannon GSM, C-243/08, EU:C:2009:350, præmis 32, og af 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, præmis 42 og den deri nævnte retspraksis).
- 44 I denne henseende skal det bemærkes, at Domstolen i forbindelse med nationale betalingspåkravsprocedurer har fastslået, at artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 er til hinder for en national lovgivning, der gør det muligt at afsige en kendelse om betalingspåbud, når den ret, som behandler en sag om udstedelse af et betalingspåbud, ikke har beføjelse til at foretage en undersøgelse af, om vilkårene i denne kontrakt eventuelt er urimelige, eftersom de nærmere regler for udøvelsen af retten

til at gøre indsigelse mod en sådan kendelse ikke gør det muligt at sikre overholdelsen af de rettigheder, som forbrugeren kan udlede af dette direktiv (jf. i denne retning dom af 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, præmis 71, og kendelse af 28.11.2018, PKO Bank Polski, C-632/17, EU:C:2018:963, præmis 49).

- 45 Domstolen har således fastslået, at en ret, der har fået forelagt en anmodning om et betalingspåbud, skal afgøre, om de nærmere regler for indsigelsesproceduren, som fastsættes i national ret, medfører en ikke ubetydelig risiko for, at de berørte forbrugere ikke fremsætter den krævede indsigelse (jf. i denne retning dom af 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, præmis 61 og den deri nævnte retspraksis).
- 46 De nævnte krav gælder også, når en ret som omhandlet i forordning nr. 1896/2006 får forelagt en anmodning om et europæisk betalingspåkrav i forordningens forstand.
- 47 Det skal derfor afgøres, om forordning nr. 1896/2006 gør det muligt for den ret, der har fået forelagt en anmodning om et europæisk betalingspåkrav, at anmode fordringshaveren om yderligere oplysninger vedrørende de kontraktvilkår, som er påberåbt til støtte for dennes krav, således at den nævnte ret i overensstemmelse med de krav, der følger af artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, af egen drift kan efterprøve, om kontraktvilkårene eventuelt er urimelige.
- 48 I denne henseende skal det fastslås, at selv om artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1896/2006 udtømmende regulerer de betingelser, som anmodningen om et europæisk betalingspåkrav skal opfylde (dom af 13.12.2012, Szyrocka, C-215/11, EU:C:2012:794, præmis 32), forholder det sig ikke desto mindre således, at fordringshaveren i overensstemmelse med den nævnte forordnings artikel 7, stk. 1, ligeledes skal anvende formular A i bilag I til forordningen med henblik på at indgive en sådan anmodning om et påkrav. Det fremgår for det første af punkt 10 i formular A, at fordringshaveren har mulighed for at angive og beskrive typen af tilgængelige bevisligheder, herunder dokumentation, og for det andet af formularens punkt 11, at de oplysninger, der udtrykkeligt kræves i henhold til de foregående punkter i formularen, kan suppleres med supplerende oplysninger, og formularen giver derfor mulighed for at indgive supplerende oplysninger, der vedrører de til støtte for kravet påberåbte kontraktvilkår, og som bl.a. kan bestå i en gengivelse af hele kontrakten eller indlevering af en genpart af sidstnævnte.
- 49 Endvidere fastsætter artikel 9, stk. 1, i forordning nr. 1896/2006, at den ret, som har fået forelagt den nævnte anmodning, har beføjelse til at anmode fordringshaveren om at komplettere eller berigtige de oplysninger, der er blevet indgivet i henhold til artikel 7 i forordning nr. 1896/2006, ved at anvende formular B i bilag II til forordningen.
- 50 Det følger heraf, at den ret, som har fået forelagt en anmodning, under henvisning til artikel 7, stk. 1, og artikel 9, stk. 1, i forordning nr. 1896/2006 skal kunne anmode fordringshaveren om supplerende oplysninger vedrørende de kontraktvilkår, som den pågældende har påberåbt sig til støtte for sit krav, såsom en gengivelse af hele kontrakten eller indlevering af en genpart af sidstnævnte, således at retten i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 kan efterprøve, om disse vilkår eventuelt er urimelige (jf. i denne retning dom af 6.9.2018, Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, præmis 44 og 50).
- 51 En anden fortolkning af artikel 7, stk. 2, litra d) og e), i forordning nr. 1896/2006 ville gøre det muligt for en fordringshaver at omgå de krav, der følger af direktiv 93/13 og af chartrets artikel 38.
- 52 Det skal desuden bemærkes, at den omstændighed, at en national ret kan pålægge en sagsøger at fremlægge indholdet af det eller de dokumenter, der tjener som grundlag for den pågældendes krav, ganske enkelt henhører under sagens bevismæssige rammer, eftersom et sådant krav alene tilsigter at sikre stævningens grundlag, således at dette ikke strider mod dispositionsprincippet (jf. analogt dom af 7.11.2019, Profi Credit Polska, C-419/18 og C-483/18, EU:C:2019:930, præmis 68).

- 53 Følgelig er artikel 7, stk. 2, litra d) og e), i forordning nr. 1896/2006, sammenholdt med artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, som fortolket af Domstolen og i lyset af chartrets artikel 38, til hinder for en national lovgivning, hvorefter dokumenter, der indgives som supplement til formular A i bilag I til forordning nr. 1896/2006, såsom en genpart af den pågældende kontrakt, skal afvises.
- 54 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første og det andet spørgsmål i sag C-453/18 og i sag C-494/18 samt det tredje spørgsmål i sag C-494/18 besvares med, at artikel 7, stk. 2, litra d) og e), i forordning nr. 1896/2006 samt artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, som fortolket af Domstolen og sammenholdt med chartrets artikel 38, skal fortolkes således, at bestemmelserne gør det muligt for en »ret« i den nævnte forordnings forstand, ved hvilken der verserer en europæisk betalingspåkravsprocedure, at anmode fordringshaveren om supplerende oplysninger vedrørende de kontraktvilkår, som er blevet påberåbt til støtte for den pågældende fordring, med henblik på af egen drift at foretage en kontrol af, om disse kontraktvilkår eventuelt er urimelige, og følgelig således, at bestemmelserne er til hinder for en national lovgivning, hvorefter supplerende dokumenter, der indgives i dette øjemed, skal afvises.

Det fjerde spørgsmål i sag C-494/18

- 55 Henset til besvarelsen af det første og det andet spørgsmål i sag C-453/18 og i sag C-494/18 samt det tredje spørgsmål i sag C-494/18 er det uforment at besvare dette fjerde spørgsmål.

Sagsomkostninger

- 56 Da sagernes behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for de forelæggende retter, tilkommer det disse at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 7, stk. 2, litra d) og e), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006 af 12. december 2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure samt artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler, som fortolket af Domstolen og sammenholdt med artikel 38 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at bestemmelserne gør det muligt for en »ret« i den nævnte forordnings forstand, ved hvilken der verserer en europæisk betalingspåkravsprocedure, at anmode fordringshaveren om supplerende oplysninger vedrørende de kontraktvilkår, som er blevet påberåbt til støtte for den pågældende fordring, med henblik på af egen drift at foretage en kontrol af, om disse kontraktvilkår eventuelt er urimelige, og følgelig således, at de er til hinder for en national lovgivning, hvorefter supplerende dokumenter, der indgives i dette øjemed, skal afvises.

Underskrifter